



Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB)

L'ASSOCIACIÓ ECOLOGISTA DE LES BALEARS

Verí, 1, 3r 07001 PALMA (ILLES BALEARS)

gob@oceas.es

Tel.: 971 721105 Fax: 971 711375

<http://www.ocea.es/gob>

1973-1998: un quart de segle lluitant pel medi ambient

Nota informativa
16 de març de 1999

Nou Pla d'Ús i Gestió de S'Albufera: més de lo mateix

El nou Pla no aborda el problema, ni afronta el principal repte: el control de la massificació

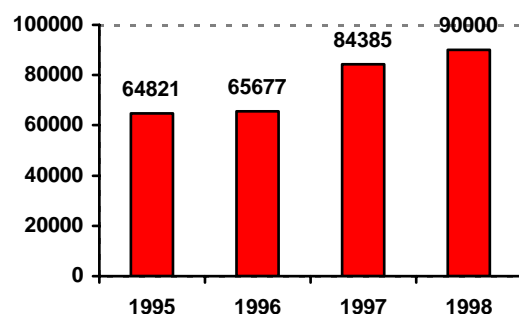
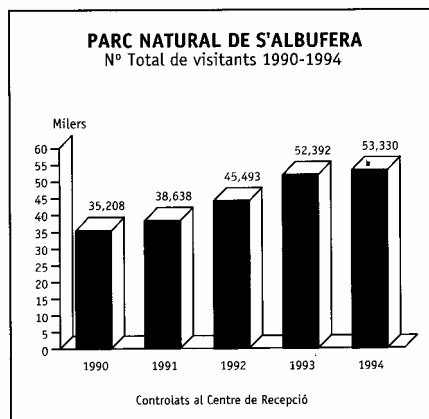
El passat divendres, el Conseller de Medi Ambient feia públic l'acord del Consell de Govern pel qual s'aprova el nou Pla d'Ús i Gestió (PUG) per al Parc Natural de S'Albufera durant el període 1998-2002.

La gestació d'aquest segon PUG de S'Albufera ha estat molt llarga: **el primer PUG finalitzà l'any 1994, i des d'ençà el Parc s'ha gestionat sense pla vigent durant 4 anys!!!** No cal explicar que això no és desitjable per al bon funcionament d'un espai natural gestionat i amb quantitat de problemes.

La llarga tramitació ha deixat **seqüeles ben visibles** al document: bona part de **la informació sobre el parc se refereix als anys 1990-1994, i gairebé no apareix cap informació actualitzada**. Aquest aspecte és imprescindible per a fonamentar correctament les actuacions que se projecten al PUG. Vegem-ne un exemple, relatiu al nombre de visitants:

La gràfica que se'ns ofereix al PUG...

...i les dades que no s'inclouen



Així, un aspecte fonamental com la creixent pressió de visitants és, idò, infravalorat a l'hora de sospesar l'impacte que poden suposar alguns dels projectes d'aquest nou PUG (tenint en compte, a més a més, que aquestes xifres són de visitants controlats al centre de recepció, i que el nombre real de visitants, sense comptar la platja, s'estima en més de 125.000).

Aquest punt de partida, en que **s'infravalora la problemàtica**, ens posa sobre la pista del contingut global del document, que, com podiem esperar, no fa res més que **donar continuïtat a la situació arrossegada des del passat, sense enfrontar-se a la problemàtica i, fins i tot, proposant mesures que agreugen la situació.**

Les crítiques que podem fer a n'aquest document són moltes, però intentarem resumir-les i agruparles en tres punts:

1. La pressió de visitants no només no se regula, sinó que se potencia el seu increment

Encara que el nou PUG conté una frase que diu "*el Parc no és adequat per a cap tipus de visita que suposi massificació*", aquesta directriu no se plasma **en cap programa de control ni en cap projecte de reducció de la massificació**. Tot lo contrari, **se projecten algunes actuacions que afavoreixen l'entrada de visitants des de diversos punts del parc.**

Fins ara la zona de pressió massiva de visitants estava relativament concentrada, ocupant la zona central del Parc (centre de recepció i interpretació) i el camí d'accés des del Pont d'ets Anglesos. Aquesta circumstància era utilitzada com a atenuant per la direcció del Parc i els responsables de la Conselleria de Medi Ambient, argumentant que la massificació afectava poc territori. Però amb les previsions del nou Pla les excuses s'esbuquen, ja que s'habiliten **noves infraestructures a la zona sud del Parc**, en concret:

- Construcció d'una **nova àrea de recepció de visitants a Ses Puntes**, amb l'objectiu de "dotar al Parc d'un accés públic obert a la zona S (Can Picafort), des d'on s'incrementa cada vegada més l'entrada de personal".
- Construcció d'una **nova àrea recreativa a S'Amarador**, amb l'objectiu de "dotar al Parc d'una infraestructura recreativa específicament destinada als veïns de Muro".
- Construcció de **nous observatoris**, amb l'objectiu de "facilitar l'observació als indrets que, per accés de públic i existència de fauna, sigui convenient". Se marquen com a emplaçaments: Amarador, Ses Puntes, Camí des Polls, Torrent de Muro.

Totes aquestes actuacions van en la línia de **potenciar l'accés des del Sud i de crear una xarxa d'itineraris (especialment cicloturístics) que uneixin aquest nous punts d'entrada amb el cor del Parc i amb les zones turístiques** (un possible itinerari: Can Picafort – Ses Puntes – Sa Roca – Port d'Alcúdia – Can Picafort). Recordem que **la perifèria d'aquesta zona estaria també afectada per un pressumpte projecte de camp de golf.**

La massificació arriba fins i tot a preocupar a la Junta Rectora del Parc, que a la seva reunió del juliol de 1995 suggerí la realització d'un **estudi de la capacitat de**

càrrega de visitants del Parc. Aquesta inquietud queda recollida al text del PUG, que fixa la realització de l'estudi "el proper any 1998". A hores d'ara, **encara no s'ha fet res de res.**

2. La investigació, sense importància

Dels 27 projectes prevists al PUG, cap d'ells aborda la investigació del funcionament dels elements importants per al parc (els efectes de la gestió de l'aigua, els efectes de la gestió de la vegetació, els efectes de la visita, el funcionament de les comunitats vegetals i animals, ...).

Entre els programes de gestió (n'hi ha 12) únicament trobam una referència a la investigació als programes de seguiment (ecològic i hídric), al quals s'hi destina la misèrrima quantitat d'un milió de pessetes anuals.

No és cap secret que **el Parc no té programa d'investigació propi**, i que els diferents estudis que s'hi realitzen són executats per entitats investigadores independents, com Earthwatch, que projecten les seves investigacions segons els seus interessos (sort que sovint són ben encertats). Sembla lògic que la direcció del parc planifiqui les investigacions a realitzar en funció de les necessitats del Parc, sense abandonar-se "a la bona de deu" a allò que bonament els sigui ofert per entitats científiques externes.

Per acabar el brodat, fa mesos que **la persona que fins ara realitzava el seguiment ornitològic (pràcticament l'única activitat d'investigació impulsada directament pel Parc) ha estat apartat de la seva feina a causa d'un conflicte sindical.** Aquesta tasca naturalista ha passat a realitzar-la un tècnic, qualificat per a altres funcions però no especialment per aquesta, i part de la feina del tècnic la fa ara una persona gens qualificada per aquest menester.

3. Sense abordar problemes conflictius

Com era d'esperar, al nou PUG tampoc s'aborda decididament la problemàtica de conservació del Parc.

El tema de la **massificació** ja l'hem comentat més amunt. La referència inclosa al PUG sobre la possibilitat de limitar el nombre màxim de persones a determinats indrets del parc no passa del pla anecdòtic, ja que no se fixen màxims ni se zonifica el parc en funció de la seva capacitat de càrrega. D'altra banda, per experiència sabem que a altres parcs de les Balears (Parc Nacional de Cabrera) el màxim de visites diàries establert legalment se supera sistemàticament durant els mesos d'estiu.

El control seriós de la **qualitat d'alguns elements ambientals fonamentals pel parc (aire, aigua, sòl)** segueix ignorant-se, encara que existeixen dades que demostren que, per exemple, els nivells d'ozó troposfèric superen freqüentment els llindars legalment considerats com a de perill per a la vegetació, i que és sabut que el parc és, literalment, una "bomba de nitrats", a causa de la utilització massiva d'adobs químics en els cultius perifèrics. Tampoc, per exemple, hi ha **cap referència al controls dels abocaments d'aigües residuals que Sa Pobla i Muro aboquen als torrents que nodreixen el Parc.**

La tan necessària **zona perifèrica de protecció**, que fes de coixí amortiguador dels impactes exteriors, tampoc serà efectiva durant la vigència d'aquest PUG. Una tímida menció a n'aquest aspecte queda **buida de contingut** quan se detalla que aquesta zona de protecció estaria formada per l'ANEI que actualment no és parc. Així, formarien aquesta zona perifèrica de protecció la franja que limita amb la zona de ponent del Parc (que de fer ja hauria de ser Parc per les seves característiques) i la zona de l'ARIP de la zona Sud, on se projecta un camp de golf. Sobren comentaris.

Tampoc se planteja **cap iniciativa decidida per tal de garantir la disponibilitat d'aigua de qualitat al Parc**. No hi ha cap iniciativa per a minvar la sobreexplotació dels aquífers que nodreixen el Parc. No cal explicar massa que sense aquest element, els dies d'aquest espai natural estan comptats.

Finalment, **les pressions dels diferents sectors econòmics que intenten treure un profit sectorial o particular del Parc segueixen més patents que mai**. La manca de voluntat per a controlar la massificació, i la intenció de crear noves possibilitats per al turisme (més accessos, nous itineraris amb bicicleta, etc) mostren clarament el pes que els hotelers tenen sobre la gestió del parc, intentant que aquest faci les funcions d'oferta complementària per al **turisme de masses**. La **pesca industrial de l'anguila**, no autoritzada durant anys, torna possibilitar-se amb aquest nou PUG, quedant ben manifesta la influència que aquest sector econòmic exerceix sobre el parc (alguns conflictes generats al llarg del darrer any semblen estar directament lligats amb aquesta situació).

En definitiva, **aquest nou PUG del Parc no fa més que donar continuïtat a la gestió dels darrers anys, sense afrontar els problemes i posant en marxa iniciatives que apunten cap a un model d'espai que cada vegada s'allunya més del que ha de ser un Parc Natural**.